

Program wychowawczy > Klasa I > Wartość XVI > Wartość materialnego wymiaru życia ludzkiego, wartość pieniądza

WARTOŚĆ XVI

Wartość materialnego wymiaru życia ludzkiego, wartość pieniądza

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność dzielenia się z innymi

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wyzbycie się postawy egoistycznej i roszczeniowej

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Potrzeby człowieka nie ograniczają się do potrzeb materialnych.
- Miarą człowieka nie jest jego stan posiadania.
- Potrzeba wrażliwości społecznej we współczesnym świecie.
- Jak mądrze gospodarować swoimi zasobami materialnymi.

2.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek jest bytem złożonym z ducha i materii.
- Każdemu człowiekowi przysługuje prawo do własności prywatnej¹.
- Wartości materialne należy traktować jako środek, a nie główny cel w życiu².

¹ „Jan Paweł II przypomina, że własność prywatna należy do praw natury, daje przestrzeń dla autonomii osobistej i rodzinnej, poszerzając ludzką wolność. (...) Posiadanie własności jest więc uprawnieniem osobowym człowieka”. J. Kalniuk, *Własność*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego...*, dz. cyt., s. 572.

² „Z własności prywatnej wynikają obiektywne korzyści dla podmiotu, jakim jest posiadacz tej własności, niezależnie, czy jest nim jednostka, czy wspólnota: lepsze warunki życia, zabezpieczenie na przyszłość, szersze możliwości wyboru. Z drugiej strony, z własnością prywatną mogą się również wiązać iluzoryczne i kuszące obietnice. Człowiek albo społeczeństwo, doprowadzając do absolutyzacji jej znaczenie, doświadcza prędzej czy później najbardziej radykalnego niewolnictwa. Nie można bowiem uważać żadnego posiadania za obojętne, jeśli chodzi o jego wpływ zarówno na jednostki, jak i na instytucje: właściciel, który nieostrożnie zacnie nadawać pierwszorzędne znaczenie posiadanym przez siebie dobrom, i wręcz je ubóstwiać (por. Mt 6,24; 19,21-26; Łk

Program wychowawczy > Klasa I > Wartość XVI > Wartość materialnego wymiaru życia ludzkiego, wartość pieniądza

Zasady

- Szanuję wartość pieniądza.
- Staram się oszczędzać.
- Nie wydaję zaoszczędzonych pieniędzy wyłącznie na zabawę.
- W miarę możliwości pomagam innym³.

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wartości materialne powinny służyć człowiekowi, a nie odwrotnie.
- Należy uczyć dziecko dzielenia się posiadaną własnością⁴.
- Przyzwolenie na roszczeniową postawę dziecka wobec innych pociąga za sobą wiele zagrożeń.

Zasady

- Uczę dziecko jak umiejętnie gospodarować pieniędzmi.
- Daję przykład oszczędności.
- W miarę możliwości dzielę się swoimi dobrami z bardziej potrzebującymi (zbiórka ubrań, żywności, pieniędzy).

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Nie można dyskryminować uczniów z powodu ich sytuacji materialnej.
- Należy uwrażliwiać wychowanków także na niematerialne aspekty życia.
- Nie należy narażać rodziców uczniów na zbyt duże wydatki (drogie wycieczki, prezenty dla nauczycieli, pomoce szkolne).

Zasady

16,13), zostaje przez nie opętany i podporządkowany im. Tylko uznając ich zależność od Boga Stwórcy, a co za tym idzie, wykorzystując je do realizacji celu, jakim jest dobro wspólne, można nadać dobrom materialnym rolę narzędzi pożytecznych dla wzrostu ludzi i narodów”. KNSK 181.

³ „Na pochwałę i wsparcie zasługują ci chrześcijanie, szczególnie młodzi, którzy dobrowolnie deklarują się udzielać pomocy innym ludziom i narodom”. KDK 88.

⁴ „Człowiek powinien uważać legalnie posiadane przez siebie rzeczy nie tylko za swoje własne, lecz także za wspólne, zewnętrzne, w tym znaczeniu, że mogą one przynieść pożytek nie tylko jemu samemu, lecz także innym. Powszechne przeznaczenie dóbr niesie za sobą zobowiązania prawowitych właścicieli, dotyczące ich używania. Pojedyncza osoba nie może działać, nie zważając na skutki korzystania z własnych zasobów, ale powinna postępować w taki sposób, by oprócz korzyści osobistych i rodzinnych troszczyć się również o dobro wspólne”. KNSK 178.

Program wychowawczy > Klasa I > Wartość XVI > Wartość materialnego wymiaru życia ludzkiego, wartość pieniądza

- Staram się organizować pomoc materialną dla potrzebujących uczniów⁵.
- Nie dzielę uczniów na biednych i bogatych.
- Zwracam uwagę na skromność ubioru i zachowania, żeby nie eksponować kontrastów materialnych w klasie i szkole.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie tworzą fundusz klasowy, na który będą odkładać część kieszonkowego. Ważne, żeby cel zbiórki był wybrany wspólnie przez uczniów podczas dyskusji. Dobrze skoncentrować się na potrzebach lokalnej społeczności, potrzebujących kolegów. Uczniowie chętnie biorą udział w akcjach charytatywnych na dużą skalę, warto wykorzystać ich naturalną wrażliwość i stworzyć warunki, by sami podjęli taką inicjatywę.

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie potrafią docenić wartość pieniądza, pozytywne i negatywne strony posiadania dóbr materialnych. Są wrażliwi na potrzeby innych, nie manifestują swojego bogactwa. Chętnie uczestniczą w akcjach charytatywnych. Potrafią podzielić się z innymi tym, co mają.

2.10. ZAGROŻENIA

Dzieciom i młodzieży grozi jednostronne, materialistyczne postrzeganie rzeczywistości, absolutyzowanie wartości materialnych, przywiązywanie wagi tylko do pieniędzy. Często ocenia się innych na podstawie tego, co mają, a nie tego, jacy są. Lepiej sytuowana dzieci i młodzież nie wykazuje wyczucia i wrażliwości wobec biedniejszych od siebie, manifestując swój status posiadania.

⁵ „O ile posiadanie prywatne jest strzeżone przez cnotę sprawiedliwości, o tyle użytkowaniem dóbr rządzi cnota miłości, obowiązek jałmużny, dobroczynność i wspiałość”. S. Wyszyński, *Duch pracy...*, dz. cyt., s. 49.